

financing

STARPTAUTISKĀS FINANŠU INSTITŪCIJAS	VARDARBĪBA	BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA
INVESTĪCIJAS	GLOBĀLI	EIB

ieguves rūpniecība:
svētība vai **lāsts**?

Eiropas Investīciju bankas ietekme finansējot ieguves rūpniecību

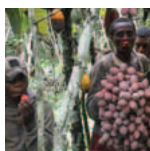
Eiropas Investīciju banka (EIB), kas ir Eiropas Savienības finanšu institūcija, ir lielākā starptautiskā finanšu institūcija ik gadus izsniegto kopējo aizdevumu ziņā.

Pigmeju māte ar bērnu, Kamerūna.
© f. castell

Pigmeju mājoklis Kamerūnā.
© f. castell

© ced/foe cameroon

**„Viņi mums solīja darbu.
Viņi mums visu atņēma.
Viņi paņēma mūsu zemi.
Viņi paņēma mūsu mežu.
Viņi paņēma mūsu ūdeni.”**

Sama Baillie no Kamerūnas stāsta par cauruļvada būvniecību.

Pirmais solis klimata pārmaiņu apturēšanai – ES vajadzētu beigt subsidēt fosilā kurināmā projektus caur EIB

Ar 53 miljardus vērtām investīcijām projektos gadā, EIB ikgadējais aizdevumu portfelis ir divreiz lielāks kā Pasaules Bankas grupai, un apmēram 8 miljardi tiek izsniegti projektiem ārpus ES. Ņemot vērā institūcijas apmērus, kā arī faktu, ka tai būtu jāveicina ES politikas ieviešana, EIB ir galvenais spēlētājs lielajos investīciju projektos enerģētikas un ieguves rūpniecības sektoros.

Pēdējo 5 gadu laikā EIB izsniegtie aizdevumi enerģētikas sektoram kopā sasniedza 3,3 miljardus eiro gadā, un EIB plāno vēl vairāk palielināt šādu investīciju apjomu. Tieši enerģētikas projektu finansēšana ārpus ES veido lielāko daļu EIB finansējuma šajās valstīs (2006. gadā kopējais apjoms sasniedz 1 miljardu eiro).

EIB direktoru padome 2004. gadā spēra pirmo svarīgo soli, kad tā noteica mērķi palielināt investīcijas atjaunojamos energoresursos, kam būtu jāsasniedz līdz 50% no bankas kopējā aizdevumu apjoma jaunām elektroenerģijas ražošanas jaudām ES laika periodā no 2008. – 2010. gadam. Tomēr šis solis vēl joprojām nav pietiekams, lai nodrošinātu aizvien augošo vajadzību investēt klimata pārmaiņu samazināšanā, jo EIB vēl joprojām finansē arī liela mēroga fosilā kurināmā projektus. Starp šādiem projektiem ir naftas un gāzes cauruļvadi – kas neatbilst noteiktajam investīciju mērķim atjaunojamos energoresursos – un arī ogļu elektrostacijas.

Čadas – Kamerūnas cauruļvads

2000. gada jūlijā EIB apstiprināja 144 miljonu eiro aizdevumu Čadas – Kamerūnas naftas cauruļvada projektam, kas notika vienu mēnesi pēc tam, kad arī Pasaules Banka bija apstiprinājusi savu finansiālo atbalstu šim projektam. EIB apgalvoja, ka projekts dos „peļņu, ko novirzīt nabadzības mazināšanai un ekonomiskai izaugsmei” un „radīs nosacījumus ilgtermiņa politiskajai stabilitātei”. EIB arī apgalvoja, ka šim projektam ir jānodrošina atbilstība „vides un sociālo piesardzības pasākumu ieviešanai”, un tādejādi tam ir jābūt saskaņā arī ar Eiropas Parlamenta rezolūciju, kas „stingri rekomendē EIB šo projektu nefinansēt, kamēr netiek ievēroti sociālie un vides nosacījumi”.

Neskatoties uz EIB un Pasaules Bankas grupas bezprecedenta pūliņiem, abas institūcijas savus solījumus turēt nespēja. Sociālā un vides situācija Čadā nav uzlabojusies. Faktiski, ir pierādījumi tam (daži arī atspoguļoti Pasaules Bankas ziņojumos un oficiālajās atskaitēs), ka situācijā Čadā ir pasliktinājusies. Kā izrādās, projekts ir veicinājis vardarbību, palielinājis to cilvēku nabadzību, kas dzīvo naftas lauku un cauruļvadu tuvumā, saasinājis spiedienu uz iedzīvotājiem iedzīvotājiem un radījis jaunas vides problēmas. Rons Rojāls, ExxonMobil's galvenais menedžeris Čadā, 2007. gada janvārī atzina: „Mums to nekad nevajadzēja nosaukt par attīstības projektu”. Tajā pašā laikā ExxonMobil, kas ir naftas konsorcijs līderis projekta īstenošanā un arī pasaules lielākā naftas kompānija, turpina gūt rekordaugstu peļņu.

SKALA

IETEKMES

PIEMĒRS

STARPTAUTISKĀS FINANŠU INSTITŪCIJAS		VARDARBĪBA	BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA
INVESTĪCIJAS		GLOBĀLI	EIB

Duisburgas – Valzumas ogļu elektrostacija

2006. gada novembrī EIB apstiprināja 410 miljonus eiro lielu aizdevumu 750 MW akmeņogļu elektrostacijas celtniecības projektam Duisburgā – Valzumā, Vācijā. Plānots, ka stacija savu darbu sāks 2010. gadā. Plānotās CO₂ emisijas ir apmēram 4,4 miljoni tonnas gadā. Šīs emisiju daudzums ir lielāks par Paragvajas, kurā dzīvo seši miljoni iedzīvotāju, ikgadējām CO₂ emisijām.

Caur tādiem projektiem kā Čadas – Kamerūnas cauruļvads vai Duisburgas – Valzumas ogļu elektrostacija EIB turpina subsidēt fosilā kurināmā projektus gan ES iekšienē, gan ārpus ES. Lai EIB darbība pilnībā atbilstu ES politikai klimata pārmaiņu jomā, EIB vajadzētu noteikt tādus pašus mērķus investīcijām atjaunojamajos energoresursos un energoefektivitātē arī ārpus ES jau laika periodam no 2008. līdz 2010. gadam. Taču tai pašā laikā EIB vajadzētu pakāpeniski pārtraukt investīcijas fosilā kurināmā projektos ne vēlāk kā līdz 2012. gadam, kas ir Kioto protokolā noteiktais valstu saistību izpildes termiņš.

Lai šādas izmaiņas notiktu, ES dalībvalstīm aktīvāk jāiesaistās EIB enerģētikas politikas veidošanā. EIB pilnībā pieder un tiek kontrolēta no ES dalībvalstīm, kuras caur finanšu ministrijām ir pārstāvētas EIB pilnvarnieku un direktoru padomēs.

Mūsu prasības

- Līdz 2010. gadam EIB vajadzētu pilnībā pārtraukt aizdevumu izsniegšanu fosilā kurināmā projektiem gan ES valstīs, gan ārpus ES, un tā vietā tai ievērojami vajadzētu palielināt atbalstu atjaunojamajiem energoresursiem un energoefektivitātei.
- Kamēr pilnībā nav pārtraukta fosilā kurināmā projektu finansēšana, EIB vajadzētu ziņot par CO₂ emisiju apjomu, kas tieši vai pastarpināti rodas no EIB finansētajiem projektiem enerģētikas un ieguves rūpniecības jomā.

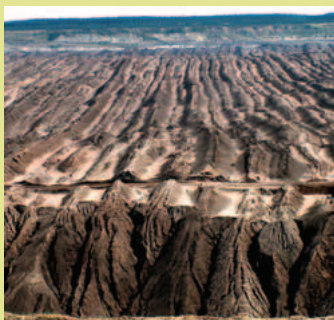
Ko tu vari darīt

- Tu vari kontaktēties ar savas valsts EIB direktoru un pieprasīt pārtraukt EIB investīcijas fosilā kurināmā projektos (kontaktainformāciju meklēt: www.eib.org/about/structure/governing_Bodies/board_of_directors)
- Tu vari rosināt izskatīšanai jautājumu par to, kā EIB subsidē fosilā kurināmā projektus izmantojot ES nodokļu maksātāju naudu, rakstot vēstuli tavas vietējās vai nacionālās avīzes redaktoram.

Informācijas avoti

Fakto lapas par EIB: www.bankwatch.org/guide/eibank/

The Chad-Cameroon Oil & Pipeline Project: A project non-completion report, April 2007
Environmental Defense, Center for Environment and Development, Chadian Association for the Promotion and Defense of Human Rights www.environmentaldefense.org/documents/6282_ChadCameroon-Non-Completion.pdf

Brūnoglū ieguve, Vācija.
© dreamstime

Brūnoglū pulvera ražošana, Vācija.
© dreamstime

Brūnoglū ieguve un elektrības ražošana no brūnoglēm, Vācija.
© dreamstime

